

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat: Buitenrustplein 21, Voorburg, Tel. 728315

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Groep II,
22 juni 1958.

Goeden morgen, vrienden.

We beginnen dan weer aan onze zondagmorgen-cursus en ik wil natuurlijk allereerst opmerken, dat de voortzetting van deze cursus in het volgende jaar op dezelfde voet zal zijn. Dus ook weer met lezingen, die geen volledige samenhang hebben. Dat staat in verband met het karakter van deze kring, die geen verplichting tot opkomst kent, zoals U weet, in tegenstelling met Groep I.

Degenen, die dus verder zouden willen gaan en weer een ander genre een klein beetje zouden willen horen op zondagmorgen, die moeten dan overwegen in hoeverre zij over kunnen gaan naar Groep I. Dat is gedaan aan de hand van de wensen, die bestonden bij de verschillende leden van die indeling. U kunt bij het bestuur dan verder inlichtingen daarover vragen. Dan heb ik dit van mijn hart af en kunnen we nu eindelijk eens gaan beginnen met de lezing.

Het is altijd weer een vraag voor ons: Wat zullen we nu gaan brengen. Wat is het onderwerp, dat op een zekere dag het best past. Nu heb ik vandaag - tenminste als U geen bezwaar heeft - als onderwerp gekozen: De weg tot beheersing. Want beheersing van het "ik" is natuurlijk wel heel erg belangrijk, wanneer we de kant uitgaan van de esoterische bewustwording. We kunnen voor de beheersing overal in de oudheid steeds weer regelen vinden, die - aangepast aan de moderne tijd - eigenlijk ook nu nog wel bruikbaar zijn.

Zo weten wij, dat Jezus b.v. op een keer de vraag kreeg: "Ja, maar heer, hoe moeten we dan meester zijn over onszelven? Want wij begeren zoveel en gij zegt: We mogen niets bezitten." Toen was het antwoord van Jezus - en dat is misschien wel met een dikke onderlijning ook voor heden geschikt -: "Een ieder, die al wat hij bezit beschouwt als een gave van de Vader, bezit niets dan in en door de Vader. Zo zal hij niets misbruiken en zal niets uit zijn bezittingen trekken voor zichzelf dan in overeenstemming met de wetten van de Vader. Dezen nu hebben de ware weg gevonden. Want niet een ieder is het gegeven om vrijelijk mij te volgen, doch menigeen is gesteld op zijn plaats. Verwijt hun daarom niet." Dat was o.a. voor een paar Grieken en Romeinen bedoeld, die geweigerd hadden alle bezittingen prijs te geven en Jezus te volgen. "Verwijt hun dus niet, doch acht hen zeer, indien zij langzaam zich onthechtende van hetgeen zij thans het hunne noemen, daarmee de wil des Vaders volbrengen."

Hier predikt Jezus de weg van de langzame onthechting. Hij meent hier, dat beheersing is gelegen in het feit, dat je niet van uit jezelf

handelt, maar in je handelen bepaald wordt a.h.w. door de goddelijke wet en de goddelijke wil. Dit klinkt allemaal erg hoog. Maar er zijn gelukkig ook nog anderen, die daar wat meer praktisch op in zijn gegaan.

Ik denk hier b.v. aan Confucius, die op een gegeven ogenblik - en nu zeg ik het dan maar heel simpel i.p.v. met zijn woorden - de raad geeft om te allen tijde de buitenwereld een gezicht te tonen, dat geen emoties kent. "Want" - zo merkt hij op - "de getoonde emotie is het begin van de ontwrichting van de maatschappij." Hij bedoelde daarmee, dat de mens, die zich tegenover de buitenwereld beheerst, ook in zichzelf deze beheersing zal kweken. Wanneer je je aanwent om onverschillig wat er gebeurt, tegenover alles, wat buiten je bestaat, steeds gelijkmatig en gelijkmoedig te zijn, dan wen je jezelf aan meester te worden over jezelf.

Wanneer je echter je hartstochten de vrije teugel laat; wanneer je niet nadenkt en eenvoudig maar in het wilde weg handelt, dan wordt elk begrip van orde verstoord en zal zo een maatschappij eronder lijden. Maar wij kunnen daar natuurlijk direct aan toevoegen: het meest lijdt daaronder wel je eigen leven. Beheersing is noodzakelijk, omdat evenwichtigheid noodzakelijk is. Eerst wanneer wij alle dingen gelijktijdig als uit het Goddelijke kunnen ervaren zonder preferenties, zonder afkeer, dan zal God tot ons spreken uit het totaal der schepping.

Boeddha leert het ons weerenigszins anders en toch zit hier dezelfde grondslag in. Hij zegt n.l.: "Elke begeerte en elke angst is een weg naar de waan. Zij echter, die niet begeren en niet vrezen, zij gaan het pad der onthechting, dat is de waarheid." En wanneer hem later wordt gevraagd, hoe deze onthechting moet worden geïnterpreteerd, brengt hij een voor de westerling wel zeer eigenaardige uitspraak. Hij stelt dan namelijk: "Onthechting wil niet zeggen: niet bezitten en niet gebruiken, maar wil zeggen: niet nodig hebben."

Beheersing is dus in zekere zin ook vaststellen, dat je het zonder heel veel dingen kunt doen, omdat heel veel dingen, die belangrijk lijken, het in feite niet zijn. Wanneer wij een weg gaan zoeken naar de beheersing, dan is dit in de eerste plaats natuurlijk een pogen om in je eigen wereld je aan die wereld aan te passen. Het is onmogelijk om nu maar eenvoudig weg te beginnen met je aan te passen aan een hooggeestelijke sfeer. Daar heb je geen houvast; je komt tot dromerijen en in de onwerkelijkheid zou je ondergaan. Wanneer je echter begint met in je eigen omgeving meester te zijn over jezelf; wanneer je - desnoods als proef - jezelf zo nu en dan iets ontzegt zonder daarom alles te allen tijde terzijde te stellen, dan leer je om naar vrije wil te gebruiken, wat de wereld je geeft.

Dat kunt U heel eenvoudig doen. Doe het eens een keer met de suiker in de koffie of de thee. Doe het eens met een sigaret, met een bonbonnetje. Doe het desnoods eens door een boterham minder te eten, dan je eigenlijk wilt. Wen jezelf aan dat, hetgeen je voor jezelf vaststelt, ook inderdaad wordt uitgevoerd. In het begin kost dat moeite, daar ben ik van overtuigd. Maar op de duur bereik je zo een veel grotere vrijheid, dan je anders ooit kunt bezitten.

Wanneer je meester bent over jezelf in die zin, dat je je stoffelijke behoeften kunt bepalen, dat je kunt zeggen: Dit wel en dat niet, dan kun je in elke omstandigheid steeds voor jezelf aanpassen en je als een volkomen harmonisch en tevreden mens bewegen. Je wordt niet door 't gemis gestoord. Dat is heel erg belangrijk. We zien van uit de geest zo veel mensen te gronde gaan, omdat zij zich beklagen, dat zij iets missen. Maar iets missen, dat wil alleen maar zeggen, dat je begeren daarnaar zo sterk is, dat je jezelf niet beheersen kunt. Leer terzijde te zetten en slechts dan te nemen, wanneer dit voor jezelf op een ogenblik aanvaardbaar of wenselijk lijkt zonder gebonden te zijn aan de noodzaak tot nemen.

Voor elke mens bestaat een levensminimum. Dat wil zeggen: Je hebt een zeker minimum nodig aan impulsen om te kunnen beleven en dus bewust te worden; je hebt een minimum aan voedsel nodig om lichamelijk te kunnen voortbestaan; je hebt een zekere - zij het betrekkelijk minimale - reeks van vreugden nodig om daarin voor jezelf vrede te kunnen vinden, anders ga je aan je eigen spanningen en je eigen verdeeldheid ten onder. Maar leer nu eens met het minimum genoeg te nemen, al is het maar zo nu en dan. Dan heb je de eerste schrede gezet op de grote weg naar de beheersing. En in de beheersing ook naar de grote bewustwording.

Een tweede stap, die al even simpel is eigenlijk, leert ons ons onafhankelijk te maken van onze omgeving. Wij trachten onszelf ongewoont te maken voor warmte en koude. Wanneer we denken: Wat ben ik rillend en wat is het koud, dan beginnen we niet met te zeggen: "O, nu gaan we onmiddellijk de kachel aanmaken, we gaan een warme jas aantrekken" en wat dies meer zij. (Ja, het is geen toespeling hoor, op de een of ander.) Maar dan zeggen we doodgewoon: "Het is niet zo koud, dat ik dit niet verdragen kan; dus moet mijn lichaam zich maar daaraan gewennen. Ik ga rustig met mijn bezigheden verder." In het begin misschien moeilijk. Maar wanneer U Uw lichaam gewent aan het feit, dat Uw mentale besluit belangrijker is dan de impulsen, die het op U afzendt, dan wordt U ook meester over dat lichaam. En dat betekent, dat lichamelijke behoeften steeds minder Uw eigen gedachtenleven gaan beïnvloeden. Per slot van rekening - we weten het allemaal - wanneer je zo klappertandend in de kou zit, dan kun je niet werken; dan kun je niet denken; dan gaat niets goed en ben je prikkelbaar. En datzelfde wanneer het te werm is. Maar dat komt alleen maar, omdat je teveel aandacht schenkt aan die lichamelijke impulsen; aan behoeften, die voor het lichaam eigenlijk luxe zijn en geen noodzaak. Leer deze dingen beheersen en je bent weer een stap vrijer, een stap verder gekomen op de weg der grote beheersing.

Pas wanneer je dit stoffelijk hebt geleerd, wordt het tijd om ook je gedachten te gaan beheersen. En over het beheersen der gedachten vinden we in de wijsheid der Brahmanen wel een paar aardige punten, die ik misschien hier even kan citeren. In de eerste plaats staat daar: "Wie vreest in zijn gedachten, bouwt beelden van vrees. Wie begeert in gedachten, bouwt beelden van verzadiging. Doch in beide zal geen vervulling zijn gelegen en onvrede wordt hieruit geboren. Laat Uw gedachten waar zijn volgens Uw beste weten. Eerst door steeds de waarheid te accepteren in Uw denken en elke onwaarheid zelfs in de droom te verwerpen, zult ge kunnen komen tot een rein gedachtenleven, dat U in staat stelt de wereld der goden binnen te treden."

Daar zit natuurlijk een hoop waarheid in. Je denkt over veel dingen na, die je nooit tot werkelijkheid zult maken. Je droomt van bereikingen, die onmogelijk zijn. Je bent bang voor dingen, die nog helemaal niet reëel zijn. Dit neemt een hele grote hoeveelheid van je energie weg. Er zijn mensen, die bijna $1/3$ à $1/4$ van hun levensenergie verspillen alleen aan dergelijke droombeelden. Dat is niet acceptabel. Wanneer wij nuchter de zaak bezien, ach, dan is het niet zo erg. Maar op het ogenblik, dat wij in onszelf gaan trachten te idealiseren, te veranderen; wanneer we trachten de werkelijkheid terzijde te stellen, dan maken wij onszelf het leven moeilijk en geven een eigenaardige bijklank aan elke beleving, waardoor ze nooit voor de bewustwording een volle waarde kan hebben.

Wees dus waar in je denken. Wanneer de gedachten eventueel wensen stipuleren, goed. Zeg dan niet: "Als het zo eens ware, hoe zou ik dan..." Neen. Zeg: "Is dit mogelijk? Ja, is het mogelijk? Onder welke condities? Is het onmogelijk? Ik zet het opzij. Ik denk er niet meer aan." Met angst en al evenzeer. "Wat vrees ik? Waarom vrees ik het? Zou dit gevreesde werkelijkheid kunnen worden? Zo ja, onder welke condities? Zijn die condities aanwezig? Neen? Dan zet ik de angst terzijde. Ja? Dan neem ik zo-

veel voorzorgen als mij mogelijk is en zet het ook terzijde, want het helpt mij na het nemen van die voorzorgen niet meer, of ik bang ben of niet."

Het beheersen van de gedachten in deze zin vraagt eigenlijk alleen maar een voortdurende scholing. Je moet je ervan bewust zijn, wanneer je droomt. Je moet je er ook van bewust zijn, of die droom voor verwerkelijking vatbaar is of niet. Dus contrôle op al, wat je denkt. Heb je dit bereikt, dan heb je in ieder geval reeds de waarheid voor jezelf gevonden. Je staat niet meer naast de wereld. Je staat erin. Elke gedachte heeft betrekking op die wereld en maakt een onmiddellijke realisatie in de stof mogelijk of geeft de reden voor verwerping aan.

Dan kun je weer een stap verder gaan. En eerst dan ga je leren om je benadering tot de medemens te veranderen. Dan vinden we in de leer van de Yoga enkele mantrams eigenlijk - dat is wel de beste naam ervoor - die tezamen zo luiden: (Ik ga ze niet elk afzonderlijk behandelen.) "Wanneer gij spreekt tot een ander, spreek niet uit Uzelve, maar uit de ander. Wie de mens benadert, moet de mens dragen. Wie leeft in de wereld, moet de wereld aanvaarden." Heel begrijpelijk.

Wanneer U gaat spreken met een mens, dus met een mens in contact gaat komen en U gaat alleen van Uw eigen standpunt uit, dan zult U nooit in staat zijn die ander te begrijpen. Er ontstaat nodeloze strijd; Uw innerlijke harmonie wordt verstoord. Door echter het standpunt van de ander te begrijpen, kunt U van uit Uzelve logisch blijven reageren, zonder dat U ooit door bitterheid, door haat, door angst, kortom door voor U verstorende factoren gekweld zult worden. Wanneer U met een mens medewerkt, moogt U er niet op rekenen, dat die ander zijn deel volbrengt. Wanneer het gebeurt, goed, dan is het een meevaller. Maar wanneer U zegt met anderen: "Nu zullen wij dit samen doen," dan moet U erop rekenen, dat U het eigenlijk alleen moet doen. En je moet steeds je planning, dus datgene, wat je wilt gaan presteren, baseren op het feit: Als het werkelijk nodig is, dan kan ik dit alleen ook. Zo zal nooit een streven in de war worden gegooid door de schuld van anderen, met de ontvluchting van eigen aansprakelijkheid, die daarvan het gevolg is. Ook nu wederom verstoring van innerlijke evenwichtigheid.

Ja, dan komen we tot een beheersing, die eigenlijk het stoffelijke al wel een beetje overschrijdt. Wij moeten leren beheersen de impulsen, die wij uit de cosmos onttrekken. Nu kunnen we die cosmos tegenwoordig natuurlijk gaan verdelen in bovenbewustzijn en onderbewustzijn. We kunnen gaan spreken over de geest zelf; de krachten uit de sferen der geest; de goddelijke wetten en dergelijke. Je gaat spreken over inspiratie, geestelijke beïnvloeding. Hoe we deze dingen nu ook gaan onderverdelen, één feit blijft: Wij worden voortdurend, wanneer wij in lagere sferen zijn - ook in lichte sferen - of op een wereld, zoals de Uwe, beïnvloed door andere krachten. Deze krachten streven naar het geheel. Ze streven niet voor ons alleen, maar ze streven voor de wereld of de cosmos. Zij zoeken God te verwerkelijken in alles.

Wanneer wij deze dingen gaan erkennen, dan begrijpen wij, hoe naast ons eigen leven, dat voor ons toch heel belangrijk is en ons eigen doel - wat meestal het enig aanvaardbare is - er een groter doel en een groter streven bestaan. Wij kunnen dan leren om ons eigen streven met deze grotere krachten in harmonie te brengen zonder onszelven daarin te verloochenen. Dat laatste is erg belangrijk. Op het ogenblik, dat de mens meent zichzelf geheel te kunnen verloochenen en een hogere leiding zonder meer te aanvaarden, gaat hij zichzelf met zijn begeerten en gedachten spiegelen in die hogere leiding en komt zo tot een veel onbeheerster uiting van alles, wat er in hem bestaat aan begeerte en angst, dan zonder dat het geval zou zijn. Want men méént dan, dat het van bovenaf komt.

U begrijpt wel, als we zó gaan leven, nou ja, dan is er van werkelijke beheersing geen sprake meer. Dan zijn we de speelbal van alle krachten, die er rond ons bestaan plus nog van alle krachten, die er in ons

leven. Dat is niet acceptabel. Wij moeten leren in te zien, wat in de geestelijke leiding, die wij krijgen, de geestelijke krachten, voor ons aanvaardbaar is. Wij moeten trachten de grote lijn erin te zien en ons eigen leven zo te richten, dat we zonder onszelven te verloochenen en geheel terzijde te stellen, toch niet in strijd komen met dat grote streven. Dat blijkt meestal onmogelijk.

Ja, en heeft U die trede ook helemaal volbracht, dan kunt U wel zeggen, dat U op een punt bent gekomen, waar de beheersing een deel van Uw wezen is. Gij zijt dan meester over Uzelve en kunt waarlijk Uzelve leven. Uzelve te leven is heel wat moeilijker dan U denkt. Meestal leeft U niet Uzelve, maar U leeft, naar wat U meent, dat de burenen van U denken. En hoe vaak zult U zich daarin vergissen. U leeft niet, naar wat Uzelve bent, maar U leeft, naar hetgeen volgens Uw opvattingen fatsoenlijk is, al strookt het ook helemaal niet meer met Uw eigen opvattingen. U leeft niet Uw eigen geloof, Uw eigen innerlijk wezen, maar U leeft over het algemeen, naar wat U van buitenaf als geloof wordt opgelegd en aanvaardbaar gemaakt. Eerst wanneer je deze dingen terzijde kunt schuiven en kunt komen tot het werkelijke "jezelf zijn", ga je leven in een maximale bewustwording; dan is alles wat er gebeurt, van het kleinste tot het grote toe, een kracht, die je steeds verder doet openbloeien; die je opvoert a.h.w. naar een andere wereld, naar een beter begrijpen, naar een bewustzijn.

En U weet, wanneer wij spreken over sferen en over bewustwording, dan is het alleen maar een voortdurend groeien van je wereld, wat wij daarmee aangeven. We moeten dit nu eenmaal zo'n beetje trapsgewijze verdelen, omdat we ^{ons} anders helemaal geen voorstelling ervan kunnen maken. Maar het is eigenlijk een groeien van jezelf en van je begrip, totdat je de hele cosmos kunt begrijpen en daarmee God kent. Beheersing is een zeer belangrijke factor hierbij, gelooft U mij. Zo belangrijk, dat een terzijde stellen van die beheersing of een verwerpen daarvan, meestal betekent: Een voortdurende herhaling van dezelfde werelden, dezelfde condities, hetzelfde leven a.h.w., omdat je zonder dit niet verder kunt komen.

In de filosofie vinden wij een aardige definitie van mens: "Wezen, dat in staat is redelijk denkende zichzelf te beoordelen." Maar wij moeten meer doen, dan redelijk in staat zijn onszelven te beoordelen. Wij moeten redelijk in staat zijn de veroordeelde waarden in ons eigen wezen te wijzigen. Dan pas zijn we werkelijk mens. Dan gaan wij uitkomen boven het dierlijke niveau. Dan horen we niet meer thuis bij de kudde en zijn we deel van een veel groter geheel. Niet van iets, wat te midden van de schepping nu maar een bepaalde kant uitdwaalt, maar werkelijk en intens deel van dit geheel, met een vaste plaats, een vaste kracht, een vaste waarheid.

Hiermede heb ik een paar punten zo naar voren gebracht over deze weg tot beheersing, die voor nadere beschouwing zeker vatbaar zijn. Toch wil ik dit op deze morgen niet doen, maar nog een ogenblik aandacht wijden aan een ander punt: Wat is het ontvangen van geestelijke lering voor ons en wat heeft het voor ons te betekenen? Dit is minstens even belangrijk als de beheersing en indirect speelt het daarmee samen. En nu laat ik alle wijsgeren en alle spreuken verder er buiten. Per slot van rekening dit gaat ons aan. Wij, die uit de geest proberen lering te geven en U, die probeert om die lering te verwerken, te gebruiken. En dan moeten wij een paar grondregels gaan stellen.

Geestelijke lering heeft alleen betekenis, wanneer zij voor de mens een deel van zijn werkelijkheid wordt - dit geldt ook voor de geest in de lagere sferen. Eerst datgene, waarvan wij overtuigd zijn, wat wij intens geloven, heeft voor ons betekenis. Elke lering zal niet worden gezien als een vaststelling van feiten, maar eerder als een vingerwijzing, dat men ook in deze richting iets kan bereiken. Bij geestelijke lering blijft het "ik" altijd aansprakelijk voor al hetgeen uit deze lering voortkomt.

Want het is eigen aanvaarding, die de resultaten bepaalt, niet het geven der lering op zichzelf.

Degene, die lering geeft aan anderen, zal zich steeds bewust moeten zijn, dat het onmogelijk is om eigen ervaren - zelfs groepservaren of bewustzijn van een bepaalde sfeer - aan anderen onvervormd weer te geven. Wij kunnen slechts een zeer algemeen beeld geven, dat anderen in staat stelt op de duur voor zichzelf de waarheid te vinden, die wij reeds bezitten. Wanneer U geleerd heeft om Uzelf te beheersen, dan is er die ene trap bij - dat zult U zich nog van mijn betoog herinneren denk ik - waarbij ik wijs op het erkennen van de invloeden, die U van buitenaf bereiken en het beheersen ervan.

Wanneer wij geestelijke lering ontvangen, moeten wij ons ook een dergelijke beheersing aanwennen. Wij mogen niet klakkeloos aanvaarden, wat ons gezegd wordt. Wij mogen niet zonder meer daarin opgaan en al onze eigen beleving en waarden achter gaan stellen bij het geleerde. Iemand, die geestelijke lering ontvangt, is als een mens, die in een laboratorium staat en een hele reeks van formules krijgt. Men heeft hem gezegd, wat de producten en resultaten ongeveer zijn. Maar eerst wanneer hij zelf het experiment heeft genomen, daarvoor alle grondstoffen heeft verzameld, alle noodzakelijke handelingen heeft verricht, kan hij zeggen: "Nu weet ik precies, wat deze proef betekent." Met deze grondproeven heeft hij dan het vermogen verkregen om later ook zonder vastliggende formules te experimenteren en zo te komen b.v. tot een uitvinding.

Wanneer U geestelijke lering krijgt, dan krijgt U a.h.w. een reeks formules voorgezet. Men zegt U: "Dit zijn formules van het leven. Zo kun je het doen en dan krijg je dat en dat." Dit is allemaal heel aardig. Maar wanneer U meent, dat het belangrijk is, dient U zelf het experiment te volbrengen, opdat U aan de hand van de resultaten kunt zeggen: "Nu wéét ik, wat ik hiermee kan doen." En dan ga je rustig verder naar een ander experiment. Wanneer je lering ontvangt, zal ze altijd zo veelzijdig mogelijk moeten zijn. Geestelijke leiding, die zuiver persoonlijk wordt gegeven, is soms niet geheel van eenzijdigheid ontbloot, maar geeft toch altijd de mogelijkheid om vele richtingen uit te gaan met eigen denken en beleven. De veelzijdigheid van beleving, de veelzijdigheid van experimentatie a.h.w. op de wereld, bepaalt in hoeverre men later uit dit geheel van misschien op zichzelf onbetekenende dingen en krachten, een grotere kracht, een belangrijk bewustzijn zal kunnen bereiken.

Nu moet U dus goed onthouden: Alles, wat wordt gezegd, alle geestelijke lering, die U ontvangt, is alleen maar een aanwijzing: Zo kunt U het misschien ook. Meer niet. Eerst wanneer U voor Uzelf heeft bewezen, dat U het zo kunt, dat het voor U invloed heeft, kunt U verdergaan. Dan nog iets en dat is....ja, ik moet het bekennen, wij maken ons als leraren ook wel eens eraan schuldig. Heel vaak is een lering in korte woorden te formuleren. Om echter de belangrijkheid van die formulering te doen uitkomen, wordt er dan ontzettend veel gepraat. Het gebeurt wel, dat wij een redevoering houden van een half uur, terwijl wij de kern daarvan - de inhoud - misschien in zeven of acht woorden hadden kunnen uitdrukken. Alleen....wanneer we dat hadden gedaan, was het wel duidelijker geweest, maar men had er ongetwijfeld minder belang aan gehecht.

U moet begrijpen, dat altijd weer, wanneer er een betoog wordt gehouden, wanneer er geestelijke lering wordt gegeven, wanneer U persoonlijke leiding ontvangt, U niet alleen de kern wordt gegeven. Ze wordt voor U verpakt, opdat de kern voor U aanvaardbaarder zal zijn; opdat zij voor U misschien iets meer zal betekenen; of - wat ook wel gebeurt - opdat degenen, voor wie die waarheid nog gevaarlijk is, daaraan voorbij zullen gaan in de veelheid van woorden, in de veelheid van begrippen en indrukken. Daarom is het bij geestelijk streven altijd wel prettig, wanneer je leert de kern der dingen te zoeken; wanneer je leert al het overvloedige te elimineren, alles terug te brengen tot zijn eenvoudigste grondwaarde.

U zult ontdekken, dat mijn betoog een betrekkelijk groot aantal grondwaarden heeft vandaag. Maar dat is begrijpelijk, want de vacaties zijn op komst en dan willen we toch ook zorgen, dat U een aantal concrete punten heeft, waar U zelfs tijdens Uw vakantie nog even de tanden in kunt zetten. Maar er zijn heel veel betogen, waarvan de grondwaarden ofwel verborgen zijn, dan wel omhuld worden door een veelheid van woorden. Wanneer U zelve steeds weer de grondwaarde, de werkelijke zin van het betoog eruit weet te halen, krijgt U een veel beter begrip van Uw eigen mogelijkheden en van onze zienswijze, dan anders gegeven kan worden. En nu ben ik bang, dat ik wel een heel klein tikje van de wijding ben afgeweken vandaag, maar dat hindert ^{niet}. Want in de eerste plaats is het per slot van rekening een cursus en pas in de tweede plaats - omdat het een zondag is - een klein wijdingstintje erbij.

Ik hoop dan ook, dat U de inhoud aan een nadere beschouwing zult willen onderwerpen en voor Uzelve ook zult beslissen in hoeverre de gegeven richtlijnen misschien voor U in de praktijk te brengen zijn. Vrienden, ik wens U verder een echt prettige, genoeglijke zondag.

- - - - -

Goeden morgen, vrienden.

Wanneer je zo hoort over al die praktijk, beginnen er onwillekeurig een aantal beelden te rijzen, die tenminste voor mij een zekere illustratie kunnen betekenen. Ge kunt rustig Uw oren sluiten, wanneer de beelden U niet passend lijken - voor de anderen kunnen ze misschien nog verhelderend werken.

Er was eens een ezel, die kostbaar vaatwerk moest overbrengen. Nu werd die ezel door zijn meester zeer vertrouwd, zodat deze hem soms alleen een betrekkelijk groot eind weegs liet gaan. Het was dan van zijn magazijn naar zijn winkel, waar zijn gade klaar stond om uit de korven, die ter weerszijden neerhingen, de verschillende stukken aardewerk, porcelein, beeldjes, enz. te nemen. Die baas was op een gegeven ogenblik zo bezorgd over de lading, die hij de ezel gaf, dat hij het beest begon toe te spreken en zeide: "Hoor eens, Grijsje, wat je nu overbrengt is buitengewoon kostbaar; zorg toch vooral, dat je niets overkomt."

De langoor had meer begrip van de menselijke taal, dan zijn meester wel dacht. En toen hij dan ook alleen op weg ging, begon hij langzaam en voorzichtig te lopen. Maar al gauw zei hij tot zichzelf: "Als ik het zo doe, dan duurt het zo lang, voordat ik bij de winkel ben, dat ik aan vele gevaren zal zijn blootgesteld." Waarop hij het op een rennen zette.... en met de scherven bij de winkel arriveerde. Hij begreep niet, waarom hij vele slagen kreeg, waar hij toch zijn best had gedaan. Hij begreep ook niet, hoe zijn snelheid en dus zijn onbeheerstheid eenvoudig het meest kostbare tot scherven had doen worden.

Zo denk ik vaak ook aan de mensen. Je geeft die mensen verschillende leringen en op een gegeven ogenblik zeg je: "Denk erom, dit is een erg kostbare lering. Zorg ervoor, dat je die goed bewaart." Dan beginnen ze vol enthousiasme al het andere opzij te gooien om met die ene lering te werken. Ze begrijpen dan niet, dat ze zo hun eigen wereld in stukken gooien. Dan kun je hun dat niet kwalijk nemen, want eigenlijk schelen ze in dat opzicht maar weinig van de ezel. Maar dat daardoor hun leven in wanorde komt, is onvermijdelijk. En dan zeggen ze: "Ja, nu heb ik het zo goed bedoeld, waaraan heb ik nu te danken, dat het leven mij zo vaak allerhand wrede slagen geeft." Het is dus alleen een kwestie van te hard van stapel lopen. Dat te hard van stapel lopen is echter niet de enige oorzaak van - laat ons zeggen - wanorde in het leven. Het is ook

heel vaak een volkomen verkeerde voorstelling, die we hebben van onze eigen waarde.

Er liep eens een bedelaar langs de weg, die tot zijn grote verbazing in de goot een grote koffer vond. Hij opende die koffer, die overigens zeer kostbaar was uitgevoerd en met vele sloten dichtgemaakt en ontdekte tot zijn verbazing een koningsgewaad. Hij trok dit gewaad aan en ging trots verder. Uit de verte zagen de mensen hem voor een vorst aan en ze bogen, al vonden ze het vreemd, dat hij te voet ging. Doch toen hij besloot zijn vorstelijk recht uit te oefenen door onderdak en kost op te vorderen.....toen zagen de mensen ook zijn gezicht. Ze lachten hem uit; ze rukten hem de kleren van het lijf en toen was hij er nog veel erger aan toe dan voordien.

Wij vinden vaak in het leven wijsheden en esoterische waarheden, waarmee we onszelf toch wel menen te kunnen verheffen. Wij kleden ons in het kleed der esoterische bewustwording, der filosofie, zonder ze in de praktijk te brengen. Oppervlakkig hebben we dan recht op de achtting van onze medemens, want zolang ze niet verder doordenken op onze stellingen, zolang wij eigenlijk onbetekenend zijn, alleen maar een voorbijganger, bewijzen ze ons de eerbied, die men aan een filosoof, een esotericus gewoonlijk geeft. Maar o wee, vrienden, wanneer het zover komt, dat je ook de rechten, die daarmee gepaard gaan zou willen gebruiken. Dan blijft er van je hele mooie bouwsel van gedachten maar weinig over. Het enige, dat je dan resteert, is het pak slaag, dat je krijgt, omdat de wereld meent, dat je haar belogen hebt.

Weet U, wanneer wij iets leren, moeten wij geneigd zijn om het ook in de praktijk te brengen. Dat is punt 1. Punt 2: Wanneer wij ons verheffen op iets, dan moeten wij zorgen, dat wij het ook bereikt hebben. Voordien heeft het geen zin; dan scheidt het alleen maar valse verplichtingen. Dan zou het ons wel eens kunnen gaan als die zeeman.

Die zeeman was eenvoudig een matroos - lichtmatroos zelfs - op een groot jacht. Hij bezat echter een behoorlijk stel kleren. En toen ze dan ook in een luxueuse badplaats aan land kwamen, gedroeg hij zich als de eigenaar van het jacht. Dat gaf hem ongetwijfeld vele voordelen het kostte hem ook het loon van een heel jaar. En toen had hij nog zoveel schulden, dat hij zijn mooie kleed er ook bij verloor. Want door zich te gedragen, alsof hij meer was dan hij in feite kon zijn, had hij zijn middelen uitgeput en zichzelf bovendien met smaad en schande overladen.

Wij zijn ook wel eens geneigd om meer te doen, dan we eigenlijk kunnen; meer te eisen van onszelf of van de wereld, dan we in feite kunnen. We willen onszelf niet toegeven, wat we zijn. Of - zo we het voor onszelf al enigszins doen - we willen toch niet, dat de buitenwereld er iets van merkt. Hierdoor nemen we verplichtingen op ons, waaraan we ten slotte niet tegemoet kunnen komen. Zolang we oprecht en eerlijk blijven in ons streven, is het wat anders. Dan hebben we veel bereikingsmogelijkheden. Maar op het ogenblik, dat wij de wereld trachten te bedriegen door meer eisen daaraan te stellen dan ons rechtens toekomt, door ons aan de andere kant te gedragen, alsof wij meer te geven hebben dan wij kunnen geven, zullen wij het slachtoffer worden van deze handelwijze.

Dat zijn heel nuchtere dingen, die U in de voorbeelden alleen maar oppervlakkig geïllustreerd vindt, maar die - geloof mij - al menige mens te gronde hebben gericht, zodat U de praktische voorbeelden in ieder geval overal rond U in de wereld vinden kunt. Degeen, die al te royaal was voor zijn vrienden, werd tot een oplichter en zit in de gevangenis, omdat hij enkele honderdduizenden guldens achterover heeft gedrukt in zijn boekhouding.

De man, die meende geestelijk zo hoog te staan, dat hij anderen als een voortdurend voorbeeld van esoterische bewustwording kon dienen, viel in de eenvoudige put, die gegraven wordt voor een ieder, die zijn begeerte niet beheerst. Zijn begeerten waren in tegenstelling tot zijn

volbrengen. Het resultaat was, dat hij een smak maakte, die hem alle achting van zijn medemenssen dreigde te ontnemen en bovendien stoffelijke ergernis meebracht.

En zo kunt U in Uw eigen omgeving steeds hetzelfde zien. U kunt zien, hoe de mensen lopen met bepaalde gedachten, ze niet tot uiting brengen en daardoor ten onder gaan enz. enz. Spiegel U aan anderen. U weet, een schip op het strand is een bakken in zee. De mislukkingen van Uw medemenssen zijn een les voor Uzelve om dergelijke dingen niet te riskeren; om vooral toch maar Uzelf te zijn. Liever mislukken op je eigen manier, dan door een schijnbaar slagen op de duur zelfs je zelf zijn onmogelijk te maken.

Een heel belangrijk puntje. En als U nu de moeite wilt doen om ook dit mede in aanmerking te nemen, dan zult U ontdekken, dat ik aan de lessen van mijn voorganger iets heb toegevoegd. Ik heb niet alleen gezegd zoals hij: "Mens, beheers jezelf en weet hoe jezelf te zijn." Ik heb gezegd: "Mens, probeer vooral niet méér te zijn dan je bent. Neem liever de consequenties van datgene, wat je bent, zolang je door beheersing nog geen meester bent over jezelf, dan dat je anderen een vals beeld voorgoocht, waar je ten slotte zelve toch het meest het slachtoffer van bent." Ja, en dan...met mijn voorganger zou ik kunnen zeggen: "Wat de wijding betreft, die heb ik misschien er een beetje bij laten hangen, maar wat de les betreft, geloof ik, dat ze toch nog wel eens nuttig kan zijn."

En dan gaan we nu zo langzamerhand erover denken om de laatste spreker aan het woord te laten, die dan misschien in staat zal zijn iets van de poezie te brengen, van de dichtelijke veelheid van woorden, die menigeen met wijding en lering schijnt te vereenzelvigen. Wat mij betreft, prettige zondag, stoor je niet teveel aan de regen. Maar ga niet zonder regenjas uit, wanneer het zonnetje schijnt, want anders kom je verkeerd uit. Prettige dag verder.

V O O R B I J G A N G E R S .

Een voorbijganger kan soms veel betekenen in je leven. Een mens gaat voorbij, alleen een ogenblik de eentonigheid van de wereld voor je verbrekend, zelf zich misschien zelfs onbewust van het feit, dat hij door je werd opgemerkt. Maar hij heeft nieuwe gedachten geboren doen worden; misschien een nieuwe daadkracht...en zo kan hij zeer belangrijk zijn.

Een mens gaat in je leven voorbij. Een kort ogenblik van vriendschap...en dan niets meer. En je vraagt je af: Was dat nu werkelijk belangrijk? Doch wanneer je eerlijk bent, zul je ontdekken, dat het heel belangrijk was. Dat je anders bent gaan denken en anders gaan leven; omdat je hele leven een nieuwe richting heeft gekregen, omdat je misschien bitterder of vreugdiger bent geworden.

Toch is het de voorbijganger zelve niet, die ons beïnvloedt. Het zijn niet de krachten, die ons een ogenblik beroeren en verdergaan, die ons leven bepalen. Wijzelyen zijn het, die reageren op dat, wat aan ons voorbijtrekt. En voor onszelfen bouwen wij uit de flitsende gang van al datgene, wat in de tijd voorbij raast een beeld, dat onze waarheid, ons leven wordt genoemd.

Wijzelyen zijn eigen^{lijk} ook maar voorbijgangers. Een kort ogenblik be-roer je de aarde. Dan trek je weer weg in geestelijke werelden, om mis-

schien nog eens terug te keren en nog eens....om misschien ook - wanneer de aarde allang voorbij is gegaan - opnieuw als een voorbijganger een nieuwe ster, een nieuwe wereld te beroeren.

Soms daal je in een sfeer af en tracht er iets van je eigen licht te brengen. Een voorbijganger....een flits van licht.....maar misschien ook een bevrijding voor anderen.

De band, die bestaat tussen mensen en geesten, wordt misschien in het verschijnsel van de voorbijganger duidelijker uitgedrukt dan elders mogelijk is. Een elkaar ontmoeten, a.h.w. een flits, schijnbaar zonder betekenis. En toch een heel leven, dat uit die flitsen is opgebouwd. Een schijnbare toevalligheid, die echter bij een nagaan van oorzaak en gevolg plotseling deel blijkt van grote wetten en grote krachten.

Vrienden, de voorbijgangers in het leven zijn in feite de impulsen, die ons leven bepalen. En daarom zou ik dat woord dan voor vanmorgen nog even zó willen laten verklinken:

Vorbijganger. Een jachtige pas....een schim, die glijdt in de regen....voorbij, alsof ze nooit is geweest.

Vorbijganger. Een ogenblik een lach, flarden van woorden, die je toe drijven....en dan weer de stilte, waarin je verkeerde.

Vorbijganger. Een gedachte misschien, één flits van kleur in de dofheid van het bestaan....en dan het streven, dat geboren wordt uit het erkennen.

Alle dingen gaan voorbij. Razend is de vloed van de tijd en de werveling der gebeurtenissen brengt ons kort in beroering, nu met deze dan met gene; brengt ons kort tezaam met enkele gedachten, om ons dan te dwingen voort te gaan.

De zon komt met de dag en gaat voorbij. De nacht komt. Het duister dekt onze dromen, maar het gaat voorbij. Zoals alle dingen voorbijgaan, die verschijnselen blijven.

Maar achter de razende vloed, achter het jachtige gaan en de flarden, die als een waan nog een ogenblik blijven, wanneer de werkelijkheid verdwenen is, ligt de Oneindigheid. En in de Oneindigheid is er geen voorbijgang meer.

Daar is alles tezaam genomen in één volmaakt denken. Daar is een wereld gebouwd, die als een kristal in vaste lijnen omvat heel het zijn; die uitbeeldt in stof en in geest het goddelijk denken.

Daarom, ziet ge een voorbijganger aan als een flits van het bestaan, een ogenblik gerealiseerd, vraag niet te veel: "Vanwaar en waarheen?" Neem alleen de waarde, de gedachte, die gekomen is hiermee en wees er dankbaar voor aan God. Want gij, die niet kunt overzien de vaste wegen, die de Schepper heeft gelegd, ze noemende nog lot, nog noodlot, fatum soms misschien, gij zijt hierdoor ook mee bevat in groter werkelijkheid. Dat, wat voorbij gaat als een schim, wordt in U deel van werkelijkheid, die eeuwig blijft bestaan. Deel van God, waarin de baan, die gij thans aflegt volgens eigen weten, de werkelijkheid van 't wezen wordt.

Daarom, aanvaard des levens gang. En zij, die voorbijgaan, laten U gedachten brengen en bewustzijn. Want daarin kunt ge vinden de weg tot Uzelf en uit Uzelf tot God; kunt ge vinden uit de schijn van de tijd een eeuwigheid, die volmaakte vrede is.

En daarmee, vrienden, gaan we dan onze bijeenkomst weer besluiten. Goeden middag.

.....